

Crna Gora
Ministarstvo sporta i mladih

CENTAR ZA
OMLADINSKU
EDUKACIJU

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA RAZVOJA EVROPSKE OMLADINSKE KARTICE EYCA (2022 - 2024) ZA 2023. GODINU

Evropska omladinska kartica
European Youth Card

MART, 2024. GODINE

SADRŽAJ

I UVODNI REZIME.....	2
II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU CILJEVA.....	10
III TABELA IZVJEŠTAVANJA	20
IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA PROGRAMA.....	64

I UVODNI REZIME

Program razvoja **Evropske omladinske kartice (European Youth Card - EYCA)** za period 2022-2024. predstavlja strateški dokument namijenjen daljem razvoju i implementaciji politika čiji je cilj unapređenje sveukupnog društvenog i socijalnog položaja mladih u Crnoj Gori. Strateškim dokumentom predložene su aktivnosti koje je potrebno preduzeti u datom periodu, kao i indikatori kojima se mjeri uspješnost realizovanih aktivnosti u nekoliko oblasti (zapošljavanje, mobilnost, informisanost, razvoj EYCA programa na lokalnom nivou i digitalizacija) koje su identifikovane kao neophodne za uspješnu implementaciju samog programa, ali i za unapređenje kvaliteta života mladih ljudi u Crnoj Gori.

Evropska omladinska kartica predstavlja međunarodno priznato benefit karticu za mlade uzrasta 13-29 godina, koji besplatno koriste više od 250 popusta u Crnoj Gori i preko 70 000 popusta u Evropi. Kartica je nastala kao rezultat potpisivanja Parcijalnog sporazuma o mobilnosti mladih putem omladinske kartice, čiji je jedan od ciljeva da kroz ovaj projekat predstavi značaj interne i eksterne mobilnosti mladih na evropskom nivou. Kao članica Savjeta Evrope, Crna Gora je 2006. godine, nakon obnove nezavisnosti, pristupila Parcijalnom sporazumu o mobilnosti mladih.

Projekat Evropske omladinske kartice na evropskom nivou uređuje i implementira **Evropska asocijacija omladinskih kartica (European Youth Card Association - EYCA)**, koja predstavlja neprofitnu organizaciju koja ima svoja licencirana predstavništva u 39 organizacija u 36 zemalja širom Evrope. Ove organizacije realizuju projekat Evropske omladinske kartice na svojoj teritoriji i posvećene su promovisanju mobilnosti i podsticanju aktivnog društvenog učešća mladih. Evropska asocijacija omladinskih kartica (EYCA) svoje planirane aktivnosti realizuje kroz mrežu organizacija članica u svakoj zemlji/regiji u kojoj je predstavljena (nevladine organizacije, vladine institucije, fondacije i sl), koje promovišu karticu i pružaju benefite mladim ljudima u različitim oblastima, kao što su: mobilnost, kultura, edukacija, turizam i različite uslužne djelatnosti. U prvih 30 godina rada, Asocijacija je ostvarila veliki broj partnerstava, kako u omladinskom, tako i u drugim sektorima širom Evrope, a neki od najvažnijih institucionalnih partnera su: Evropska komisija, Savjet Evrope, Evropski parlament, Evropski omladinski forum, EuroDesk, ERYICA i CSR Evropa.

Na osnovu Parcijalnog sporazuma, vodeći se ključnim principima mobilnosti, aktivizma i umrežavanja mladih na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou, Ministarstvo sporta i mladih je od aprila 2018. godine počelo s pružanjem kontinuirane podrške implementaciji projekta Evropska omladinska kartica (EYCA).

Nosilac licence za realizaciju projekta na teritoriji Crne Gore i punopravna članica Evropske asocijacije omladinskih kartica (EYCA) je Ministarstvo sporta i mladih, a isključivi implementator - partner projekta na nacionalnom nivou je NVO „Centar za omladinsku edukaciju“ iz Podgorice.

U cilju unapređenja projekta, Vlada Crne Gore je *Zaključkom br. 04-4379/2* od 30. septembra 2021. godine usvojila Informaciju o aktivnostima na pripremi *Programa razvoja Evropske omladinske kartice (EYCA) za period 2022-2024. godine.*

Shodno *Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023, Srednjoročnom programu rada Vlade za period 2022-2024, te Programu rada Vlade za 2022. godinu,* Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 8. decembra 2022. godine (*Zaključak Vlade br. 07-7753/2 od 15.12.2022*) usvojila *Program razvoja Evropske omladinske kartice (EYCA) za 2022-2024,* sa Akcionim planom za period 2022-2024.

Ministarstvo sporta i mladih je u procesu pripreme Programa formiralo Radnu grupu za izradu *Nacrta programa razvoja Evropske omladinske kartice EYCA za period 2022-2024 (Rješenje br. 01-056/22-506/19* od 21. februara 2022. godine). U procesu pripreme Nacrta programa konsultovane su relevantne institucije, kao i zainteresovana javnost u cilju kreiranja dokumenta koji odražava stvarne potrebe korisnika Evropske omladinske kartice. Tokom izrade dokumenta, kancelarija UNDP-a u Crnoj Gori obezbijedila je ekspertsku podršku angažovanjem nezavisnog konsultanta.

Ovim Programom definisano je pet operativnih ciljeva i to:

- Unapređenje informisanosti mladih i povećan pristup korisnika Evropske omladinske kartice prilikama za zapošljavanje, stažiranje i volontiranje (**ZAPOŠLJAVANJE**)
- Pобољшanje nivoa mobilnosti mladih ljudi kroz korišćenje Evropske omladinske kartice u svim oblastima od njihovog interesa (**MOBILNOST**)
- Jačanje nivoa prepoznatljivosti Evropske omladinske kartice kao savremene platforme za informisanje mladih (**INFORMISANOST**)
- Razvoj dodatnih benefita za korisnike Evropske omladinske kartice i jačanje njihovog učešća u razvoju javnih politika na lokalnom nivou (**RAZVOJ EYCA PROGRAMA NA LOKALNOM NIVOU**)
- Povećati broj korisnika digitalne Evropske omladinske kartice koja će obezbijediti onlajn benefite mladim ljudima na nivou Crne Gore i čitave Evrope (**DIGITALIZACIJA**)

Ovim godišnjim izvještajem obuhvaćen je period od januara do decembra 2023. godine, imajući u vidu da je dokument usvojen u prvoj polovini decembra 2022. godine. Ipak, veliki broj aktivnosti čija je realizacija planirana u 2022. godini, realizovane su u 2023., a potpuna realizacija tj. finalizacija svih planiranih aktivnosti očekuje se u 2024. godini.

Iako je većina aktivnosti planirana Akcionim planom za navedenu izvještajnu godinu realizovana, postoje i one koje su djelimično realizovane a za koje su u poglavlju *III - Tabela* kao i u poglavlju *IV - Preporuke za naredne faze sprovođenja Programa razvoja Evropske omladinske kartice (EYCA)* date preporuke u cilju prevazilaženja izazova i uspješne realizacije ovih aktivnosti u narednom periodu.

S tim u vezi, u narednom segmentu uvodnog rezimea izvještaja biće pružen prikaz najvažnijih rezultata i identifikovanih izazova prilikom sprovođenja Programa razvoja Evropske omladinske kartice (EYCA) za svaki od operativnih ciljeva.

OPERATIVNI CILJ BR. 1: ZAPOŠLJAVANJE

Unapređenje informisanosti mladih i povećan pristup korisnika Evropske omladinske kartice prilikama za zapošljavanje, stažiranje i volontiranje

U cilju unapređenja informisanosti mladih i povećanog pristupa korisnika Evropske omladinske kartice, prilikama za zapošljavanje, stažiranje i volontiranje, projektni tim Evropske omladinske kartice je u toku 2023. godine realizovao niz različitih aktivnosti koje su za cilj imale informisanje mladih o prilikama za zapošljavanje, preduzetništvo, promociju sezonskog zapošljavanja, ali i razmjenu iskustava i dobrih praksi u oblasti zapošljavanja, te jačanje međuresorske saradnje u ovoj oblasti (više informacija se nalazi u poglavljima II i III).

Kada su u pitanju **izazovi i prepreke** koji su se pojavili tokom implementacije planiranih aktivnosti predviđenih u okviru Operativnog cilja br. 1 - **ZAPOŠLJAVANJE** u toku 2023. godine, oni se odnose na potpunu realizaciju sledećih aktivnosti: Formiranje baze podataka poslodavaca koji učestvuju u EYCA programu (1.1); Unapređenje nacionalnog veb-sajta Evropske omladinske kartice (EYCA) kroz kreiranje kategorije koja će sadržati informacije o prilikama za zapošljavanje, volontiranje i stažiranje korisnika EYCA kartice (1.2) i Kreiranje baze dostupnih obuka za razvoj vještina za zapošljavanje korisnika kartice (1.3). Gore navedene aktivnosti su počele sa realizacijom u 2023. godini.

Procenat realizacije operativnog cilja u 2023. godini je 42.8%, dok se potpuna realizacija svih aktivnosti očekuje u 2024. godini, kako je i planirano dokumentom.

OPERATIVNI CILJ BR. 2: MOBILNOST

Poboljšanje nivoa mobilnosti mladih ljudi kroz korišćenje Evropske omladinske kartice u svim oblastima od njihovog interesa

U domenu poboljšanja nivoa mobilnosti mladih kroz korišćenje Evropske omladinske kartice, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti u toku 2023. godine, koje su za cilj imale poboljšanje nivoa mobilnosti mladih kroz korišćenje Evropske omladinske kartice u svim oblastima od njihovog interesa. Pored razmjene iskustava i dobrih praksi u oblasti mobilnosti, organizovani su i različiti seminari, te humanitarne, ekološke i volonterske akcije, kao i ostvarena nova partnerstva. Dodatno, fokus je stavljen na jačanju međuresorne saradnje, sa posebnim akcentom na uspostavljanje partnerstava sa obrazovnim sektorom (više informacija se nalazi u poglavljima II i III).

Kada su u pitanju **izazovi i prepreke** koji su se pojavili tokom implementacije planiranih aktivnosti predviđenih u okviru Operativnog cilja br 2. - **MOBILNOST** u toku 2023. godine, oni se odnose na realizaciju sljedeće aktivnosti: Zaključivanje ugovora o dobijanju popusta za prevoz korisnika Evropske omladinske kartice unutar Crne Gore (2.3).

Procenat realizacije operativnog cilja u 2023. godini je 91.6%, dok se potpuna realizacija svih aktivnosti očekuje u 2024. godini, kako je i planirano dokumentom.

OPERATIVNI CILJ BR. 3: INFORMISANOST

Jačanje nivoa prepoznatljivosti Evropske omladinske kartice kao savremene platforme za informisanje mladih

U svrhu jačanja nivoa prepoznatljivosti Evropske omladinske kartice (EYCA) kao savremene platforme za informisanje mladih, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti koje za cilj imale prevashodno promociju Evropske omladinske kartice kao alata koji kod mladih podstiče informisanost o prilikama za zapošljavanje, mobilnost, opštu informisanost, razvoj prilika na lokalnom nivou i digitalan pristup projektu. Projektni tim je iskoristio pun potencijal zvanične internet stranice projekta i profila na društvenim mrežama kako bi informacije dosegle do što većeg broja mladih, imajući u vidu da je zvanična internet stranica omladinskakartica.me na godišnjem nivou zabilježila više od 750.000 pregledanih stranica (više informacija se nalazi u poglavljima II i III).

Kada su u pitanju **izazovi i prepreke** tokom implementacije aktivnosti planiranih u okviru Operativnog cilja br. 3 - **INFORMISANOST**, u ovoj oblasti oni nisu identifikovani.

Procenat realizacije operativnog cilja u 2023. godini je 100%.

OPERATIVNI CILJ BR. 4: RAZVOJ EYCA PROGRAMA NA LOKALNOM NIVOU

Razvoj dodatnih benefita za korisnike Evropske omladinske kartice i jačanje njihovog učešća u razvoju javnih politika na lokalnom nivou

U domenu razvoja dodatnih benefita za korisnike Evropske omladinske kartice i jačanja njihovog učešća u razvoju javnih politika na lokalnom nivou, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti u 2023. godini. U prethodnom periodu, akcenat je stavljen na organizacija sastanaka sa potencijalnim partnerskim opštinama, različite konsultacije sa mladima na lokalnom nivou, a sve u cilju podsticalja

omladinskog aktivizma na lokalnom nivou. Dodatno, uspostavljena je saradnja sa Omladinskim servisima i organizovana obuka u cilju osnaživanja saradnje i jačanja kapaciteta administratora ovih servisa, te informisanja o EYCA karticama (više informacija se nalazi u poglavljima II i III).

Kada su u pitanju **izazovi i prepreke** koji su se pojavili tokom implementacije aktivnosti planiranih u okviru Operativnog cilja br. 4 - **RAZVOJ EYCA PROGRAMA NA LOKALNOM NIVOU**, oni se odnose na realizaciju sledeće aktivnosti: Distribucija EYCA kartica i uključivanje u aktivnosti EYCA programa mladih u nepovoljnom socijalnom položaju (4.5).

Procenat realizacije operativnog cilja u 2023. godini je 60%, dok se potpuna realizacija svih aktivnosti očekuje u 2024. godini, kako je i planirano dokumentom.

OPERATIVNI CILJ BR. 5: DIGITALIZACIJA

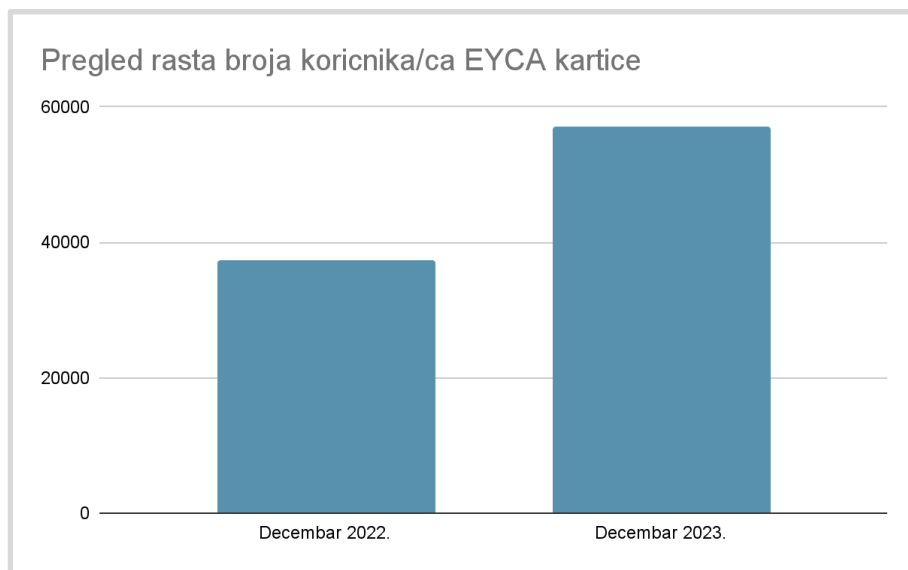
Povećati broj korisnika digitalne Evropske omladinske kartice koja će obezbijediti onlajn benefite mladim ljudima na nivou Crne Gore i čitave Evrope

U cilju povećanja broja korisnika digitalne Evropske omladinske kartice koja će obezbijediti onlajn benefite mladim ljudima na nivou Crne Gore i čitave Evrope, projektni tim Evropske omladinske kartice je organizovao niz različitih aktivnosti u 2023. godini. Neke od njih su obuke u oblasti digitalne pismenosti, kao i aktivnosti koje za cilj imaju informisanje mladih o procesu registracije i načinu korišćenja EYCA mobilne aplikacije. Takođe, omogućeno je i kontinuirano održavanje zvanične internet stranice, ali i unapređenje EYCA aplikacije (više informacija se nalazi u poglavljima II i III).

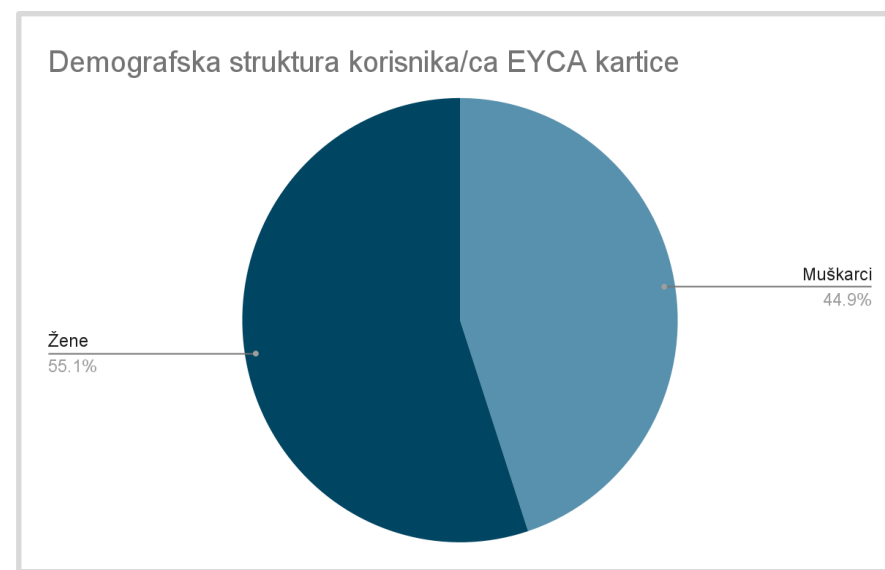
Kada su u pitanju **izazovi i prepreke** u implementaciji aktivnosti planiranih u okviru Operativnog cilja br. 5 - **DIGITALIZACIJA**, u ovoj oblasti oni nisu identifikovani.

Procenat realizacije operativnog cilja u 2023. godini je 100%.

GRAFIČKI PRIKAZ OSNOVNIH STATISTIČKIH PODATAKA

Grafik: br. 1

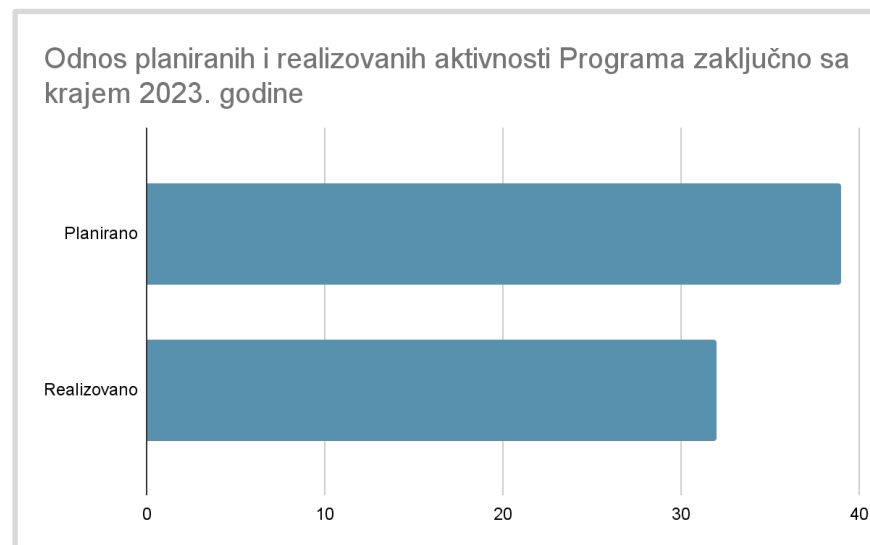
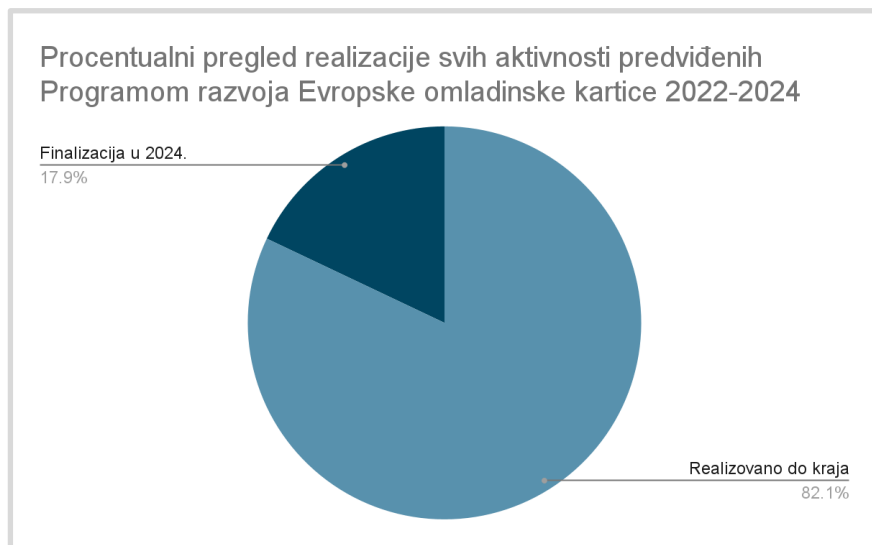

Grafik: br. 2

Broj ukupno distribuiranih kartica u decembru 2023. godine je iznosio **57.137**, što je u odnosu na kraj istog mjeseca 2022. godine uvećanje od **34.7%**. kada je ta broj iznosio **37.283**. Procenat korisnica EYCA kartice u ukupnom broju distribuiranih kartica u 2023. godini, zaključno sa decembrom iznosio je **53.6%** (10.647), dok je procenat muškaraca kao korisnika kartice iznosio **46.3%** (9.207).

Program Evropske omladinske kartice u Crnoj Gori snažno podržava afirmaciju rodne ravnopravnosti među mladima, ali i u čitavom crnogorskom društvu. Pored gore predstavljenih podataka o broju korisnica, te kontinuiranom rastu u prethodnim godinama, kroz različite edukativne i druge aktivnosti koje se sprovode u okviru EYCA programa, jasan je trend sve većeg uključivanja djevojaka i djevojčica i njihova participacija vrlo jasno doprinosi kvalitetnijoj realizaciji programskih ciljeva. Dodatno, u 2023. godini, žene - edukatorke činile su **72%** od ukupnog broja edukatora koji su učestvovali u organizaciji različitih radionica kroz ovaj Program.

Grafik: br. 3

Grafik: br. 4

Posmatrajući ukupan broj aktivnosti planiranih Programom razvoja Evropske omladinske kartice 2022-2024, a računajući zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, od ukupno **39** planiranih aktivnosti, do tog datuma realizovane su **32** aktivnosti.

Preostalih **7** aktivnosti, čija je realizacija započeta u 2023. godini, biće u potpunosti realizovano u poslednjoj godini implementacije Programa.

U skladu sa gore navedenim, izvodi se zaključak da je već u 2023. godini realizovano **82.1%**, dok se za preostalih **17.1%** aktivnosti potpuna realizacija očekuje u 2024. godini.

FINANSIJSKI OKVIR

U sljedećoj tabeli dat je finansijski okvir realizacije aktivnosti u 2023. godini:

Godina (2023)	Ministarstvo sporta i mladih	NVO Centar za omladinsku edukaciju	Donatorska podrška (institucije, lokalne samouprave, međunarodne organizacije)	Ukupno
Realizovana finansijska sredstva	28.527,20 EUR	4.450,00 EUR	43.220,00 EUR	76.197,20 EUR

Pored navedenog, u 2023. godini, projektni tim Evropske omladinske kartice je organizovao i aktivnosti koje nisu bile planirane Akcionim planom i to:

- Plaćanje godišnje kontribucije za članstvo Crne Gore u Evropskoj asocijaciji omladinskih kartica (EYCA) / 3.500,00 EUR (Ministarstvo sporta i mladih).
- Organizacija 39. Međunarodne EYCA konferencije i skupštine (15-18. jun) / ukupan iznos: 45.000,00 EUR (Ministarstvo sporta i mladih: 5.000,00 EUR; Nacionalna turistička organizacija Crne Gore: 5.000,00 EUR ; Evropska asocijacija omladinskih kartica (EYCA): 35.000,00 EUR)
- Organizacija 5. rođendana Evropske omladinske kartice (EYCA) u Crnoj Gori (12. decembar) / ukupan iznos: 2.500,00 EUR (Ministarstvo sporta i mladih: 1.000,00 EUR; NVO Centar za omladinsku edukaciju: 1.500,00 EUR)

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU CILJEVA

Kratak osvrt na najvažnije ostvarene rezultate

U nastavku se nalaze izdvojeni rezultati postignuti u periodu obuhvaćenom izvještajem za svih pet operativnih ciljeva:

1. Operativni cilj br 1. - Zapošljavanje

U cilju unapređenja informisanosti mladih i povećanog pristupa korisnika i korisnica Evropske omladinske kartice prilikama za zapošljavanje, stažiranje i volontiranje, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti. U saradnji sa platformom za zapošljavanje mladih “Jobzilla”, kreirana je zajednička kampanja koja je uključivala upotrebu digitalnih i BTL kanala komunikacije za promociju sezonskog zapošljavanja (mart-jun) u kojoj su učestvovala kompanije iz Crne Gore, kao i mladi - koji su na taj način bili informisani o različitim prilikama. Na ovaj način, indirektno se uticalo i na smanjenje procenta nezaposlenosti među mladima.

Takođe, EYCA program je bio vidljiv i prisutan kroz različite događaje širom Crne Gore kao što su “Job Speed Dating” (16. jun), koji je organizovan u NEST Coworking prostoru u Podgorici, te “Akcioni dan” (27. april), koji organizuje Unija srednjoškolaca Crne Gore. Konačne benefite su imali mladi ljudi, s obzirom na to da su događaji iskorišćeni na način da se promovišu mogućnosti zapošljavanja i kontinuirano dostupni oglasi za posao na zvaničnoj internet stranici projekta. Na ovaj način, obezbijeđeno je i veće uključivanje biznis zajednice, ali i mladih u programe za zapošljavanje. Mladi su na ovaj način imali priliku da stvore jasniju sliku o načinu i procesima intervjuisanja, te se u praksi upoznaju kako izgleda jedan radni dan u kolektivu sa realnim radnim zadacima i obavezama.

U saradnji sa EYCA Kancelarijom u Briselu (Belgija) i organizacijom Cartão Jovem iz Lisabona (Portugal) realizovana je studijska posjeta u periodu od 18-20. januara, u okviru koje su razmijenjene najbolje prakse i iskustva u oblasti zapošljavanja mladih. Predstavnici projektnog tima Evropske omladinske kartice su imali priliku da tokom trodnevni aktivnosti upoznaju način rada organizacije koja više od 25 godine realizuje ovaj program, te saznaju više o aktivnostima koje ova organizacija implementira kako bi radila na kontinuiranom kreiranju prilika za angažman i zapošljavanje mladih.

Imajući u vidu značaj podrške start up takmičenjima, te konceptu samozapošljavanja kroz ovaj vid preduzetništva, projektni tim Evropske omladinske kartice je uzeo učešće u organizaciji takmičenja u programiranju organizovanog od strane EESTEC LC Podgorica u okviru događaja “Infinite Loop” 1. aprila. U okviru ovog takmičenja su predstavljeni benefiti EYCA kartice, a iste su odštampane i uručene svim takmičarima i takmičarkama. Učesnici/ce na događaju su imali priliku da pored redovnih aktivnosti na takmičenju, daju dodatne sugestije i komentare u cilju unapređenja start up ekosistema u Crnoj Gori i uloge koju EYCA program može imati.

Posmatrajući uspostavljanje saradnje sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore kao jednu od prioritarnijih aktivnosti, projektni tim Evropske omladinske kartice je organizovao više različitih sastanaka, kako sa lokalnom kancelarijom, ali i sa izvršnim menadžmentom ove institucije. Kroz komunikaciju i sastanke predstavljena je EYCA kartica i njeni benefiti za sve mlade do 29 godina koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a konačan plan rada, predlog zajedničke kampanje i buduće aktivnosti biće dogovorene u 2024. godini. Mladi ljudi koji se nalaze na birou rada će kroz ovo partnerstvo i zajedničke komunikacione kanale (zvanične internet stranice, društvene mreže itd.) biti informisani o svim benefitima koje nudi EYCA kartica, kroz posebne kategorije o prilikama za zapošljavanje, volontiranje i stažiranje. S obzirom da se nalaze na birou rada i bez kontinuiranog zaposlenja, EYCA kartica će im predstavljati dodatnu pomoć, podršku i alat za uštedu novca.

Od ukupno **sedam (7) planiranih aktivnosti** u cilju ostvarenja Operativnog cilja br. 1 - **ZAPOŠLJAVANJE**, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u potpunosti su realizovane **tri (3) aktivnosti**:

- 1.4. Promocija programa za zapošljavanje mladih kroz prilike koje omogućava korišćenje EYCA kartice;
- 1.5. Organizacija studijskih posjeta partnerskim EYCA članicama u cilju razmjene dobrih praksi u oblasti zapošljavanja;
- 1.6. Organizacija start up takmičenja za korisnike EYCA kartice.

Preostale **četiri (4) aktivnosti** su djelimično realizovane, tj. njihova realizacija je započeta u 2023. godini, ali se finalizacija istih očekuje do kraja 2024. godine, kako je i dokumentom planirano, i to:

- 1.1. Formiranje baze podataka poslodavaca koji učestvuju u EYCA programu;
- 1.2. Unapređenje nacionalnog veb-sajta Evropske omladinske kartice (EYCA) kroz kreiranje kategorije koja će sadržati informacije o prilikama za zapošljavanje, volontiranje i stažiranje korisnika EYCA kartice;
- 1.3. Kreiranje baze dostupnih obuka za razvoj vještina za zapošljavanje korisnika EYCA kartice;
- 1.7. Informisanje mladih ljudi (do 29 godina) koji su nezaposleni i koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore o prilikama koje omogućava EYCA kartica.

2. Operativni cilj br. 2 - Mobilnost

U domenu poboljšanja nivoa mobilnosti mladih kroz korišćenje Evropske omladinske kartice, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti. U saradnji sa EYCA Kancelarijom u Briselu (Belgija) i kancelarijom Savjeta Evrope u Strazburu (Francuska), projektni tim je učestvovao u Partial Agreement seminaru “Šetaj i razgovaraj” u Luksemburgu (Luksemburg) u periodu od 4-7. jula, koji je bio posvećen razmjeni najboljih praksi i iskustava u cilju promocije mobilnosti mladih. Pod pokroviteljstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i kompanija NLB Banke i Mastercard, organizovan je treći po redu EYCA Educo camp (12-15. avgust), koji je okupio više od 30 učesnika/ca iz Crne Gore i regiona, a koji su kroz trodnevni rad imali priliku da usavršavaju svoje vještine i znanja u sledećim oblastima: medijska i finansijska pismenost, strateško planiranje, omladinsko preduzetništvo, digitalni alati i marketing, a promocija mobilnosti je kao horizontalna tema bila

prisutna kroz različite formate. Realizacija ovog događaja u našoj zemlji je inspirisala kolege iz EYCA Kancelarije u Briselu (Belgija) da po prvi put u 2024. godini organizuju EYCA Rural Camp u Španiji, koji će okupiti 50 mladih ljudi iz svih evropskih zemalja, što predstavlja još jedan dokaz kvalitetnog rada EYCA programa u Crnoj Gori.

Takođe, u Budvi je organizovan seminar „Informisani, motivisani i aktivni mladi ljudi” (22-24. novembar) pod pokroviteljstvom OSCE Misije u Crnoj Gori, koji je okupio više od 25 mladih koji su imali priliku da steknu nova iskustva u sljedećim oblastima: rodna ravnopravnost, medijska i digitalna pismenost. Za oba gore navedena događaja, svoje prijave je poslalo više od 250 mladih ljudi, što govori o velikoj želji ove ciljne grupe za kontinuiranom edukacijom, ali i o vidljivosti EYCA programa i u oblasti neformalnog obrazovanja..

U cilju promocije prilika za mobilnost mladih, projektni tim je kreirao plan za uspostavljanje sekcije - EYCA ambasadori, a onda i raspisao Javni konkurs za imenovanje deset (10) EYCA ambasadora/ki, koji će u timovima od po dvoje ljudi biti zaduženi za zagovaranje ključnih pitanja od interesa za mlade i to kroz pet (5) operativnih ciljeva, prepoznatih ovim Programom. Vjerujući da su mladi najvažniji resurs svake zemlje i da njihova energija i participacija mogu unaprijediti različite segmente projekta, budući EYCA ambasadori/ke percipirani su kao sastavni dio EYCA tima u različitim aktivnostima, a prije svega u daljem mapiranju najvažnijih tačaka razvoja EYCA programa u Crnoj Gori i njegovoj punoj implementaciji.

U 2023. godini, projektni tim je u cilju unapređenja mobilnosti mladih unutar Crne Gore organizovao ili učestvovao u različitim volonterskim aktivnostima, poput: humanitarne akcije dobrovoljnog davanja krvi u Podgorici (5. april), organizacije treninga fizičke snage na otvorenom u Podgorici (6. april), Dana dobrih djela u Podgorici (18. april), ekološke akcije čišćenja u Podgorici (12. jun) i šetačke ture za mlade u Budvi (24. novembar). Sve navedene aktivnosti su omogućile dodatnu promociju i prezentaciju EYCA benefita, te prilika za mobilnost mladih.

Takođe, program Evropske omladinske kartice uspješno se povezao i odgovarao na upite organizacijama i mladima koji se bave afirmacijom sporta, istraživanja, preduzetništva, nauke, studentskog života (NVO Prona, NVO Pčelica, Best Podgorica, EESTEC Podgorica, QSI International School of Montenegro, ŽFK Cvetex) kojima su distribuirane EYCA kartice. Prisutnost EYCA programa u svim sferama života mladih omogućava dalju identifikaciju korisnika sa EYCA brendom i još veće korišćenje EYCA kartice. Dodatno, nastavljene su saradnje sa tri crnogorska univerziteta - Univerzitet Crne Gore, Univerzitet Donja Gorica i Univerzitet Mediteran, čiji bruceši dobijaju kobrendirane EYCA kartice u trajanju od 4 godine. Na osnovu zadovoljstva studenata, identična praksa je nastavljena i sa srednjoškolcima u prvim razredima širom Crne Gore, s obzirom na uspostavljenju saradnju sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija koja je omogućila distribuiranje kobrendiranih EYCA kartica i ovoj ciljnoj grupi. Uspostavljena partnerstva sa srednjim školama i univerzitetima omogućila su priliku da više od 10.000 mladih (srednjoškolaca i studenata) godišnje dobije svoje EYCA kartice i uživa u benefitima.

Takođe, EYCA kartice su distribuirane volonterima i članovima šest organizacija (Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore; Savez slijepih Crne Gore; Phiren Amenca; Cazas; Juventas; Carep) koje se bave mladima iz osjetljivih društvenih kategorija (RE populacija, osobe sa invaliditetom, LGBTIQ+ populacija, itd.). Distribucija kartica ka različitim kategorijama mladih dodatno je prikazala inkluzivnu komponentu

Programa, ali i pospješila mobilnost mladih unutar Crne Gore i van njenih granica, što će biti fokus programa i u narednom periodu. U želji za mapiranjem mladih preduzetnica, inicijalno povezivanje je napravljeno kroz projekat *Social Impact Award (SIA)*, koji pruža predakceleracijsku podršku mladim inovatorima, naučnicima i društvenim preduzetnicima, kao i kroz projekat *EmpowHer (EH)*, koji osnažuje preduzetnice u Crnoj Gori. Imajući to u vidu, uspostavljen je kontakt sa Asocijacijom poslovnih žena, Unijom mladih preduzetnika Crne Gore i Udruženjem rukotvoraca Crne Gore, čije članice su dobile svoje EYCA kartice, koje su potom i promovisale. Na ovaj način EYCA program daje dodatnu podršku i prostor za vidljivost uspješnim mladim djevojkama i djevojčicama u Crnoj Gori, koje žele da osnuju sopstveni biznis. Imajući u vidu značaj rodne ravnopravnosti, organizovane su dvije edukativne radionice u Budvi (23. novembar) i Ulcinju (29. novembar), kojima je prisustvovalo po 30 mladih ljudi. Povratne informacije od učesnika i učesnica govore da postoji njihova snažna volja da se dodatno edukuju na ovu temu i projektni tim Evropske omladinske kartice će u budućnosti nastaviti sa organizacijom ovih i sličnih aktivnosti.

Dodatno, u cilju povećanja kulturne mobilnosti, uspostavljene su saradnje sa Festivalom kulture Zabjelo i Rubix festivalom, kao i Underhill festivalom. U svrhu podsticanja obrazovne mobilnosti, EYCA program je uzeo učešće u "Promociji AIESEC praksi" 27. aprila, u organizaciji AIESEC Crna Gora, kao i na Sajmu obrazovanja u inostranstvu 24. oktobra, koji je organizovala agencija ISEM, jedan od popustodavaca u okviru EYCA Programa. pored navedenog, projektni tim Evropske omladinske kartice je prisustvovao Western Balkans Youth Forumu koji je održan u periodu 6-7. oktobra u Tirani (Albanija), a okupio je 70 mladih ljudi i delegata koji su zajednički sa donoiočima odluka radili na afirmaciji važnih tema koje obezbjeđuju punu participaciju mladih u budućim procesima u okviru Berlinske deklaracije.

Dodatno, u prethodnoj godini, organizovan je sastanak sa Nacionalnom Erasmus+ kancelarijom u Crnoj Gori, gdje je razgovarano o realizaciji zajedničkih aktivnosti, te dodatne promocije mobilnosti među mladima i studentima. Na početku akademske godine distribuirano je 20 kartica inostranim studentima koji su došli na neki od crnogorskih fakulteta putem studijskih razmjena. Dodatno, ostvarena je saradnja i sa dvije Work & Travel agencije: AR Consulting i ISEM Agencija koje će uz snižene cijene omogućiti programe za obrazovnu i radnu mobilnost mladima u Crnoj Gori.

Od ukupno **dvanaest (12) planiranih aktivnosti** u cilju ostvarenja Operativnog cilja br. 2 - **MOBILNOST**, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u potpunosti je realizovano **jedanaest (11) aktivnosti**:

- 2.1. Organizacija studijskih posjeta partnerskim EYCA članicama u cilju razmjene dobrih praksi u oblasti mobilnosti mladih;
- 2.2. Organizacija edukativnog događaja/seminara/kampa namijenjenog promociji neformalne edukacije među mladima u oblasti mobilnosti;
- 2.4. Imenovanje EYCA ambasadora u cilju promocije prilika za mobilnost mladih;
- 2.5. Organizacija volonterskih akcija u cilju unapređenja mobilnosti mladih unutar Crne Gore;
- 2.6. Podsticanje mladih sportista, umjetnika, naučnika, preduzetnika, učenika i studenata da budu korisnici i promoteri EYCA kartice;
- 2.7. Podsticanje uspješnih mladih ljudi iz osjetljivih društvenih kategorija stanovništva da budu korisnici i promoteri EYCA kartice (RE populacija, osobe sa invaliditetom, LGBTIQ+ populacija);
- 2.8. Podsticanje uspješnih mladih žena kao korisnica EYCA kartice;

- 2.9. Organizacija obuka za korisnike EYCA kartice o značaju rodne ravnopravnosti;
- 2.10. Obezbijediti benefite za korisnike EYCA kartice u cilju podizanja kulturne mobilnosti na nacionalnom i evropskom nivou;
- 2.11. Promovisati obrazovnu mobilnost za korisnike EYCA kartice;
- 2.12. Povezivanje EYCA programa sa međunarodnim inicijativama koje promovišu mobilnost mladih.

Preostala **jedna (1) aktivnost** je djelimično realizovana i to:

- 2.3. Zaključivanje ugovora o dobijanju popusta za prevoz korisnika EYCA kartice unutar Crne Gore.

3. Operativni cilj br. 3 - Informisanost

U cilju jačanja nivoa prepoznatljivosti Evropske omladinske kartice (EYCA) kao savremene platforme za informisanje mladih, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti. Imajući u vidu dugoročni cilj - promociju Evropske omladinske kartice kao alata koji kod mladih podstiče prilike za zapošljavanje, mobilnost, informisanost, razvoj prilika na lokalnom nivou i digitalan pristup projektu, projektni tim je iskoristio pun potencijal zvanične internet stranice projekta i profila na društvenim mrežama. Sa više od tri (3) objave na internet stranici projekta, te više od deset (10) objava na društvenim mrežama mjesečno, ostvareni su planirani ciljevi u pogledu vidljivosti i jačanja brenda među mladima. Zvanična internet stranica programa Evropske omladinske kartice u toku 2023. godine imala je preko 750.000 pregledanih stranica, a na Instagram i Facebook stranici dosegno je više od 250.000 ljudi (reach), dok je broj pratilaca bio veći od 8.800 - na Instagramu 5.600 i Facebook-u 3.200.

Tokom prethodne godine kreirano je dvanaest (12) newsletter (email) kampanja, te identičan broj SMS kampanja ka svim aktivnim korisnicima kartice sa informacijama o važećim popustima, ali i različitim prilikama i mogućnostima za dodatnu edukaciju, kurseve, obuke i sl. Mjesečni newsletter-i i SMS kampanje poslate su na preko 57.000 mejl adresa i telefonskih brojeva. Koristeći dostupne interne i eksterne alate za objavljivanje i targetiranje korisnika, više od 60 objava je imalo plaćenu promociju što je rezultiralo i većom vidljivošću među mladima. Direktna, planirana i kontinuirana komunikacija ka korisnicima Evropske omladinske kartice je od velike važnosti za njihovu informisanost i pristup prilikama.

Štampa EYCA kartica i flajera, te aktivnosti koje prethode ovom procesu (dizajn, priprema za štampu, komunikacija sa stakeholderima itd.) su uredno realizovani u 2023. godini. Pored kartica koje se štampaju za potrebe distribucije u Omladinskom centru, projektni tim uspješno koordinira procesima štampe kartica u osam (8) lokalnih samouprava, te tri (3) univerziteta i više od pedeset (50) srednjih škola u Crnoj Gori. U konačno, na ovaj način se odštampa više od 12.000 EYCA kartica, te 12.000 EYCA flajera.

U želji za strateškim i detaljnijim načinom komunikacije, te uspostavljanjem različitih indikatora koji trebaju da pruže podršku daljem razvoju vidljivosti EYCA programa, kreiran je marketing plan sa pratećom komunikacionom strategijom za period 2023-2024. Dokument na pravi način oslikava sve potrebe u kreiranju adekvatnog i pratećeg sadržaja za mlade, te načine kako najbolje dostići planirane ciljeve.

Pored onlajn aktivnosti koje se realizuju u kontinuitetu, u prethodnoj godini je posjećeno više različitih događaja gdje je prezentovan EYCA program i njegovi benefiti za korisnike: “Sajam sezonskog zapošljavanja” 15. marta u organizaciji Studentskog parlamenta Univerziteta Crne Gore, “Sajam mladih preduzetnika” 24. i 25. novembra u organizaciji Unije mladih preduzetnika, “Nedelja zdravlja” u prvoj sedmici aprila u zajedničkoj organizaciji sa NVO Cazas, “Studentski piknik” 19. maja u organizaciji Studentskog kulturnog centra, “Youth Speak Forum” 1. decembra u organizaciji AIESEC Crna Gora i “Soft Skills Academy” od 19-21. maja u organizaciji EESTEC LC Podgorica. Posjetu navedenim događajima je pratio brendirani info pult, te promotivni flajeri i dodatni materijali.

Potpisivanjem godišnjeg Ugovora o saradnji između Ministarstva sporta i mladih i NVO “Centar za omladinsku edukaciju”, angažovana su četiri (4) stručna lica za realizaciju EYCA Programa, što je u konačnom osnažilo kapacitete projektnog tima. Imajući u vidu veliki broj aktivnosti koje se realizuju na godišnjem nivou, te snažnu tendenciju rasta EYCA korisnika u budućnosti, jačanje projektnog tima predstavlja neophodnu komponentu i aktivnost u okviru EYCA programa. U želji za dodatnom edukacijom stručnog kadra projektnog tima, 15. decembra su organizovane dvije obuke na teme: Sticanje vještina za bolje informisanje mladih (Dejana Ponoš, Arhimed doo) i sticanje vještina za efikasnije upravljanje projektima (mr Radivoje Drobnjak, Naučno tehnološki park Crne Gore doo). Usvojeno znanje i upoznavanje sa primjerima dobrih praksi kako u Crnoj Gori, tako i u Evropi će umnogome pomoći projektnom timu u daljem radu i realizaciji aktivnosti.

Od ukupno **devet (9) planiranih aktivnosti** u cilju ostvarenja operativnog cilja br. 2 - **INFORMISANOST**, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u potpunosti je realizovano svih **devet (9) aktivnosti**:

- 3.1. Promocija EYCA programa kroz kreiranje i objavu većeg broja tekstova na nacionalnom veb sajtu i društvenim mrežama;
- 3.2. Kreiranje najmanje jedne newsletter i SMS kampanje na mjesečnom nivou;
- 3.3. Štampanje EYCA kartica i promotivnog materijala za predstavljanje povoljnosti koje EYCA program nudi korisnicima;
- 3.4. Definisanje marketing plana koji sadrži komunikacionu strategiju promocije EYCA programa;
- 3.5. Jačanje vidljivosti promotivnih aktivnosti EYCA programa na društvenim mrežama;
- 3.6. Učešće na nacionalnim i regionalnim događajima koji promovišu EYCA program;
- 3.7. Jačanje kapaciteta nacionalnog projektnog tima za sprovođenje EYCA programa;
- 3.8. Organizacija obuke za članove EYCA tim u cilju sticanja vještina za bolje informisanje mladih;
- 3.9. Organizacija obuke za članove EYCA tim u cilju sticanja vještina za efikasnije upravljanje projektom.

4. Operativni cilj br. 4 - Razvoj EYCA programa na lokalnom nivou

U domenu razvoja dodatnih benefita za korisnike Evropske omladinske kartice i jačanja njihovog učešća u razvoju javnih politika na lokalnom nivou, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti. Kada je u pitanju jačanje ravnomjerne zastupljenosti Evropske omladinske kartice u svim regionima Crne Gore, s posebnim fokusom na sjevernu regiju, realizovano je više sastanaka sa potencijalnim partnerima, imajući u vidu da trenutno postoji partnerstvo sa osam (8) opština i to: Tivat, Herceg Novi, Kotor, Budva, Bar, Ulcinj, Nikšić i Bijelo Polje. Kao rezultat brojnih sastanaka dogovorena je saradnja sa sledećim lokalnim samoupravama: Pljevlja, Berane, Glavni grad, a komunikacija će biti uspostavljena i sa Prijestonicom Cetinje i Opštinom Tuzi. U dijelu organizacije konsultacije sa mladima na lokalnom nivou, iste su realizovane kroz organizaciju edukativnih radionica u okviru kojih mladi imaju priliku da predstave svoje inicijative, prijedloge i sugestije i aktivno se uključe u kreiranje politika od interesa za ovu ciljnu grupu čime se podstiče aktivizam mladih i njihovo povjerenje u institucije sistema kako na nacionalnom nivou, tako i na lokalnom. o. Dodatno, lokalnim samoupravama su dati prijedlozi za aktivnosti koje se mogu organizovati u 2023. i 2024. godini, a koje im mogu pomoći i prilikom kreiranja lokalnih politika za mlade (lokalni akcioni planovi za mlade) jer participacija mladih u procesima donošenja odluka na lokalnom i nacionalnom nivou je zajednički interes svih subjekata koji se bave omladinskom politikom u Crnoj Gori.,

Kada je riječ o konsultacijama sa partnerskim opštinama, one se obavljaju na mjesečnom nivou kroz pisanu (email) i telefonsku komunikaciju, te organizaciju sastanaka i fizičkim posjetama. Dodatno uvezivanje Evropske omladinske kartice i omladinskih servisa koje je osnovalo Ministarstvo sporta i mladih biće jedan od prioriteta u nastavku realizacije aktivnosti u okviru programa. Imajući u vidu prirodnu povezanost i komplementarno djelovanje ovih subjekata, Omladinski centar u Podgorici, te Omladinski servisi u Baru i Kotoru neometano distribuiraju EYCA kartice, dok je za potrebe drugih omladinskih servisa organizovana obuka u cilju osnaživanja saradnje i jačanja kapaciteta administratora ovih servisa, a sve u cilju neophodnog informisanja o EYCA programu.

Od ukupno 5 planiranih aktivnosti u cilju ostvarenja Operativnog cilja br. 4 - **RAZVOJ EYCA PROGRAMA NA LOKALNOM NIVOU**, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u potpunosti su realizovane **tri (3) aktivnosti**:

- 4.2. Organizacija konsultacija sa mladima na lokalnom nivou u oblastima od interesa za mlade;
- 4.3. Organizacija konsultacija sa lokalnim samoupravama u cilju jačanja koordinacije između svih subjekata koji učestvuju u sprovođenju EYCA programa;
- 4.4. Jačanje saradnje sa Omladinskim servisima Ministarstva sporta i mladih u cilju većeg nivoa distribucije EYCA kartica na lokalnom nivou.

Preostale **dvije (2) aktivnosti** su djelimično realizovane, tj. njihova realizacija je započeta u 2023. godini, ali se finalizacija istih očekuje do kraja 2024. godine, kako je i dokumentom planirano, i to:

- 4.1. Jačanje ravnomjerne zastupljenosti EYCA programa u svim regionima Crne Gore, sa posebnim fokusom na sjeverni region;
- 4.5. Distribucija EYCA kartica i uključivanje mladih u nepovoljnom socijalnom položaju u aktivnosti EYCA Programa.

5. Operativni cilj br. 5 - Digitalizacija

U cilju povećanja broja korisnika digitalne Evropske omladinske kartice koja će obezbijediti onlajn benefit mladim ljudima na nivou Crne Gore i čitave Evrope, projektni tim Evropske omladinske kartice je realizovao niz različitih aktivnosti. Imajući u vidu značaj navedene teme, organizovano je 6 različitih obuka u oblasti jačanja digitalne pismenosti korisnika Evropske omladinske kartice i to u Podgorici, Baru, Kotoru, Mojkovcu i Budvi.

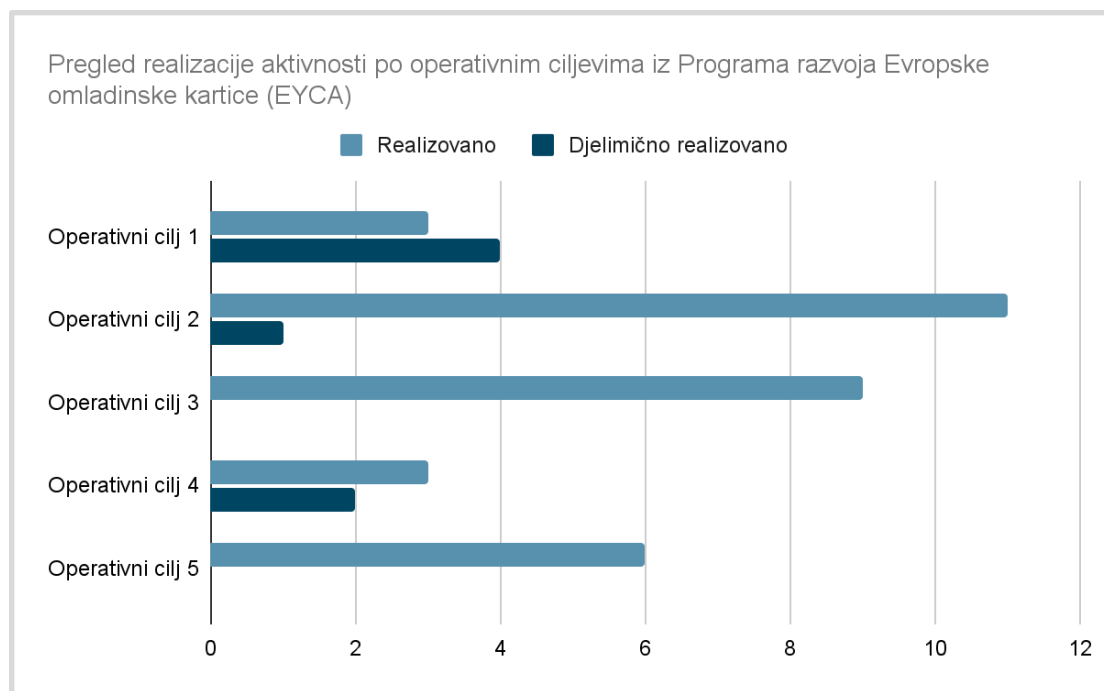
Kada je riječ o tehničkom održavanju zvanične internet stranice projekta, ugovor sa dobavljačem je potpisan u planiranom roku, dok je unapređenje EYCA mobilne aplikacije rađeno u više navrata i po potrebama projekta, a sve u cilju kvalitetnijeg korisničkog iskustva. Zvanična internet stranica Evropske omladinske kartice i mobilna aplikacija predstavljaju najsnažnije kanale za direktnu komunikaciju i dijeljenje svih neophodnih informacija, te njihovo redovno tehničko održavanje i softverska ažuriranja imaju veliki značaj u ukupnom funkcionisanju EYCA programa.

Promocija načina korišćenja i procesa registracije na EYCA mobilnu aplikaciju je realizovana na različite načine i kroz upotrebu komunikacionih kanala kao što su: zvanična internet stranica projekta, društvene mreže, newsletter (email) i SMS kampanje, promotivni materijal, događaji, posjete srednjim školama i univerzitetima. Svi događaji na kojima je prisutan EYCA program podrazumijevaju i promociju EYCA mobilne aplikacije, a kroz saradnju sa partnerskim organizacijama i institucijama, onlajn prisutnost i promocija ovog softverskog rješenja biva još viša među mladima.

Obezbijeden je i specijalizovani štampač za unos ličnih podataka korisnika EYCA kartice, čime su ispunjeni standardi o izgledu EYCA kartice koje propisuje EYCA asocijacija. Takođe, obezbijedena je i dodatna oprema neophodna za funkcionisanje navedenih štampača. Sve navedene aktivnosti, te prikupljene informacije od strane mladih pružile su širu sliku projektnom timu da u dodatnom periodu još bliže sagledaju značaj digitalizacije i srodnih procesa, koji će nesumnjivo imati primat u narednom periodu.

Od ukupno 6 planiranih aktivnosti u cilju ostvarenja Operativnog cilja br. 5 - Digitalizacija, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u potpunosti je realizovano **šest (6) aktivnosti**, odnosno ispunjeni indikatori, i to:

- 5.1. Organizacija obuka za jačanje digitalne pismenosti korisnika EYCA kartice
- 5.2. Tehničko održavanje nacionalnog veb sajta Evropske omladinske kartice
- 5.3. Unapređenje EYCA mobilne aplikacije (Android, iOS)
- 5.4. Promocija korišćenja EYCA mobilne aplikacije
- 5.5. Nabavka specijalizovane opreme namijenjene za personalizaciju EYCA kartice
- 5.6. Nabavka dodatne opreme neophodne za funkcionisanje specijalizovanog štampača.

Grafik: br. 5

Trideset i dvije (32) aktivnosti od ukupno trideset i devet (39) koje su planirane, uspješno su realizovane u toku 2023. godini što predstavlja veliki napredak u ukupnoj realizaciji Programa razvoja Evropske omladinske kartice (EYCA), budući da su uspješno ispunjeni definisani indikatori i na taj način postignuti ciljevi predviđeni dokumentom.

Finalizacija **sedam (7)** aktivnosti je planirana u 2024. godini uz napomenu da je početak njihove realizacije započet već u 2023. godini.

Realizacija određenog broja aktivnosti koje su u potpunosti realizovane već u 2023. godini nastaviće se i u narednoj godini.

III TABELA IZVJEŠTAVANJA

U daljem tekstu se nalazi pregled svih planiranih aktivnosti u skladu sa postavljenim operativnim ciljevima.

Operativni cilj br. 1: ZAPOŠLJAVANJE

Unapređenje informisanosti mladih i povećan pristup korisnika omladinske kartice prilikama za zapošljavanje, stažiranje i volontiranje

Osnovni indikatori za ključni ishod

Indikator učinka 1: Procenat korisnika EYCA kartice koji su zadovoljni dostupnim informacijama o prilikama za zapošljavanje (18-29 godina)

		2022	2023	2024						
		41.1% mladih zadovoljnih dostupnim informacijama	55% mladih zadovoljnih dostupnim informacijama	65% mladih zadovoljnih dostupnim informacijama						
R.B.	Naziv aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije			Datum početka - Datum završetka	Planirana sredstva - Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke
				R	U	N				
1.1.	Formiranje baze podataka poslodavaca koji učestvuju u EYCA programu	Baza podataka treba da sadrži: - kontakt podatke o poslodavcima - prilike za zaposlenje - prilike za volontiranje i stažiranje.	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Pripremljen plan za realizaciju, mapirana mreža potencijalnih partnera, organizovani sastanci sa njima.			I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	1.500,00 EUR - 0,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Aktivnosti 1.1, 1.2, 1.3, je potrebno realizovati uporedo imajući u vidu da se radi o doradama na istoj platformi, tj.

				Implementacija aktivnosti će biti nastavljena u 2024. godini.				zvaničnoj internet stranici.
1.2.	Unapređenje nacionalnog veb-sajta Evropske omladinske kartice (EYCA) kroz kreiranje kategorije koja će sadržati informacije o prilikama za zapošljavanje, volontiranje i stažiranje korisnika EYCA kartice	Nacionalni veb-sajt Evropske omladinske kartice (EYCA) sadržaće kategoriju koja pruža prikaz dostupnih prilika za zapošljavanje, volontiranje i stažiranje	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Pripremljen plan za realizaciju; organizovani sastanci sa kompanijom koja pruža tehničko održavanje veb sajta, dogovoren način za kreiranje tražene kategorije. Implementacija aktivnosti će biti nastavljena u 2024. godini.	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	1.500,00 EUR - 0,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	
1.3.	Kreiranje baze dostupnih obuka za razvoj vještina za zapošljavanje korisnika kartice	Baza podataka će sadržati informacije o vrsti dostupnih obuka koje će jednostavno biti	Zavod za zapošljavanje Crne Gore, CIPS, Ministarstvo ekonomskog	Pripremljen plan za realizaciju; organizovani sastanci sa kompanijom	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	1.500,00 EUR - 0,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	

		prikazane putem nacionalnog veb-sajta Evropske omladinske kartice (EYCA)	razvoja i turizma, Omladinski servisi, NVO, međunarodne organizacije	koja pruža tehničko održavanje veb sajta, dogovoren način za kreiranje tražene kategorije. Implementacija aktivnosti će biti nastavljena u 2024. godini.				
1.4.	Promocija programa za zapošljavanje mladih kroz prilike koje omogućava korišćenje EYCA	Organizovane najmanje dvije promotivne aktivnosti na godišnjem nivou koje podstiču veće uključivanje biznis zajednice i mladih u programe za zapošljavanje.	NVO Centar za omladinsku edukaciju	Kreirana i realizovana kampanja za promociju sezonskog zapošljavanja u saradnji sa platformom Jobzilla (mart-jun); Učešće u projektu "Akcioni dan" u organizaciji Unije	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	1.000,00 EUR - 500,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	Donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024.godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.

				srednjoškola ca Crne Gore (27.04.); Učešće u projektu “Job Speed Dating” u organizaciji NEST Coworking-a (15.06.)				
1.5.	Organizacija studijskih posjeta partnerskim EYCA članicama u cilju razmjene dobrih praksi u oblasti zapošljavanja	Organizovana najmanje jedne studijske posjete ka EYCA članicama na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Realizovana studijska posjeta organizaciji Cartão Jovem, koja u Portugalu implementira EYCA program. (18.01.)	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	4.500,00 EUR - 1.500,00 EUR <i>(Donatorska podrška: European Youth Card Association - EYCA)</i>	Donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
1.6.	Organizacija start-up takmičenja za korisnike EYCA kartice	Razvoj inovativnih biznis ideja i omogućavanje finansijske podrške njihovoj realizaciji (kroz	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo ekonomskog	Podržan događaj “Infinite Loop” u organizaciji EESTEC LC Podgorica u okviru kog je predstavljen	III kvartal 2023 - IV kvartal 2024	7.500,00 EUR - 0,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti

		EYCA ili partnerski program)	razvoja i turizma, lokalne samouprave, Privredna komora Crne Gore, akademska zajednica	EYCA program i podijeljene EYCA kartice svim učesnicima (01.04.).				realizovana u 2023. godini.
1.7.	Informisanje mladih ljudi (do 29 godina) koji su nezaposleni i koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore o prilikama koje omogućava EYCA kartica	Zavod za zapošljavanje Crne Gore će informisati mlade nezaposlene ljude o prilikama koje omogućava EYCA kartica.	Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Organizovan o više sastanaka sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore; Konačan plan zajedničkih aktivnosti će biti dogovoren u 2024. godini.	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	1.500,00 EUR - 0,00 EUR	Donatorska podrška	Nastaviti sa kontinuiranom komunikacijom sa predstavnicima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i pronaći adekvatan okvir saradnje, u kom će se svi mladi ljudi na birou rada i evidenciji ove institucije imati besplatan i nesmetan

									pristup EYCA kartici i njenim benefitima.
<p>Svih sedam (7) planiranih aktivnosti su započete sa realizacijom u 2023. godini.</p> <p>Tri (3) aktivnosti, koje su imale rok za realizaciju do kraja 2023. godine, u istom su u potpunosti realizovane.</p> <p>Preostale četiri (4) aktivnosti su započete i stvorene su pretpostavke za njihovu realizaciju u planiranom roku, tj. do kraja 2024. godine.</p>									

Operativni cilj br. 2: MOBILNOST

Poboljšanje nivoa mobilnosti mladih ljudi kroz korišćenje Evropske omladinske kartice u svim oblastima od njihovog interesa

Osnovni indikatori za ključni ishod

Indikator učinka 1: Povećanje procenta korisnika EYCA kartice koji su koristili benefite/popuste prilikom boravka u inostranstvu

Indikator učinka 2: Povećanje broja dostupnih benefita za transport/prevoz mladih unutar Crne Gore

			2022	2023	2024			
			17,9% EYCA korisnika koji su koristili neki od dostupnih benefita prilikom boravka u inostranstvu	25% EYCA korisnika koji su koristili neki od dostupnih benefita prilikom boravka u inostranstvu	30% EYCA korisnika koji su koristili neki od dostupnih benefita prilikom boravka u inostranstvu			
			10 dostupnih benefita / popusta za transport / prevoz mladih unutar Crne Gore	5 dodatnih dostupnih benefita / popusta za transport / prevoz mladih unutar Crne Gore	10 dodatnih dostupnih benefita / popusta za transport / prevoz mladih unutar Crne Gore			
R.B.	Naziv aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije	Datum početka -	Planirana sredstva -	Izvor finansiranja	Preporuke

				R	U	N	Datum završetka	Utrošena sredstva		
2.1.	Organizacija studijskih posjeta partnerskim EYCA članicama u cilju razmjene dobrih praksi u oblasti mobilnosti mladih	Organizovana najmanje jedna studijska posjeta na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Učešće projektnog tima Partial Agreement seminaru “Šetaj i razgovaraj” u Luksemburgu, u organizaciji EYCA Asocijacije i Savjeta Evrope, u okviru Parcijalnog sporazuma o mobilnosti mladih (04-07.07)			III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	4.500,00 EUR - 1.000,00 EUR <i>(Donatorska podrška: European Youth Card Association - EYCA)</i>	Donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
2.2.	Organizacija edukativnog događaja / seminara / kampa namijenjenog promociji neformalne edukacije među mladima u	Najmanje jedan EYCA događaj/ seminar/kamp organizovan na godišnjem nivou. Najmanje 30 učesnika na godišnjem nivou.	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Organizovan “III EYCA Educo camp” u Mojkovcu u saradnji sa Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori			III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	15.000,00 EUR - 15.000,00 EUR <i>(Donatorska podrška: Seminar “III EYCA Educo</i>	Donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti

	oblasti mobilnosti			<p>(12 - 15.08). Događaju je prisustvovalo 31 učesnika, od čega su 19 djevojaka i 12 muškaraca.</p> <p>Organizovan seminar "Informisani, motivisani i aktivni mladi ljudi" u Budvi u saradnji sa OSCE Misijom u Crnoj Gori (22 - 24.11). Događaju je prisustvovalo 25 učesnika, od čega su 15 djevojaka i 10 muškaraca.</p>		<p><i>Camp” - Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori, NLB Banka; Mastercard</i></p> <p><i>Donatorska podrška: Seminar “Informisani , motivisani i aktivni mladi ljudi” - OSCE Misija u Crnoj Gori)</i></p>		realizovana u 2023. godini.
2.3.	Zaključivanje ugovora o dobijanju	10 novih ugovora	NVO Centar za	Organizovani sastanci sa prevoznicima	III kvartal 2022 -	0,00 EUR -	/	

	popusta za prevoz korisnika EYCA kartice unutar Crne Gore	o prevozu mladih zaključeno do kraja 2024. godine	omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo kapitalnih investicija, Unija poslodavaca Crne Gore, Privredna komora Crne Gore	, a finalizacija saradnje se očekuje u narednom periodu. Implementacija aktivnosti će biti nastavljena u 2024. godini uz podršku Ministarstva sporta i mladih i drugih institucija, koji se bave ovim oblastima.	IV kvartal 2024	0,00 EUR		Neophodno je dodatno unaprijediti međuresorsku saradnju sa resorom saobraćaja u cilju realizacije ove aktivnosti,
2.4.	Imenovanje EYCA ambasadora u cilju promocije prilika za mobilnost mladih	Imenovanje 10 EYCA ambasadora	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Uspješno započet i sproveden Javni konkurs za izbor prve	IV kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Javni konkurs je uspješno realizovan u decembru 2023. godine, a odabir kandidata će biti

				generacije EYCA Ambasadora/ki (11.12). Na javnom konkursu se prijavilo 67 zainteresovanih mladih ljudi, od čega 48 djevojaka i 19 muškaraca.				realizovan u januaru 2024. godine, stoga će informacija o istom biti dio završnog izvještaja.
2.5.	Organizacija volonterskih akcija u cilju unapređenja mobilnosti mladih unutar Crne Gore	Najmanje četiri volonterske akcije na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Organizovana humanitarna akcija dobrovoljnog davanja krvi (05.04); Organizacija treninga fizičke kulture u kampusu Univerziteta Crne Gore (06.04);	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	3.000,00 EUR - 500,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	Donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.

				<p>Organizacija posjete Prirodnjačkom muzeju u okviru kampanje “Dan dobrih djela” (18.04.)</p> <p>Učešće u organizaciji ekološke akcije čišćenja u Podgorici (12.06.)</p> <p>Organizovana šetačka tura za sve učesnike seminara “Informisani, motivisani i aktivni mladi ljudi” u cilju posjete Arheološkom muzeju Crne Gore i</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				Citadeli u Budvi (24.11.)				
2.6.	Podsticanje mladih sportista, umjetnika, naučnika, preduzetnika, učenika i studenata, da budu korisnici i promoteri EYCA kartice	50 uspješnih mladih ljudi koji su korisnici EYCA kartice	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, NVO sektor, međunarodne organizacije	<p>Uspostavljen a komunikacija i distribuirane kartice sledećim organizacijama:</p> <p>NVO Prona NVO Pčelica Best Podgorica EESTEC Podgorica QSI International School of Montenegro</p> <p>Takođe, svim studentima-brucošima generacije 2023-2024 i srednjoškolicima-prvacima generacije</p>	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	<p>Nastaviti sa praksom distribucije EYCA kartica ka različitim organizacijama i institucijama u sferi sporta, umjetnosti, nauke, preduzetništva, te srednjoškolskog i studentskog života.</p> <p>Dodatno mapiranje potencijalnih partnera na ovom polju doprinijeće još većoj vidljivosti EYCA programa.</p>

				2023-2024 su podijeljene kobrendirane EYCA kartice.				
2.7.	Podsticanje uspješnih mladih ljudi iz osjetljivih kategorija stanovništva da budu korisnici i promoteri EYCA kartice (RE populacija, lica sa invaliditetom, LGBTIQ)	20 uspješnih mladih ljudi koji će promovisati EYCA karticu	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, NVO sektor, međunarodne organizacije	U 2023. godini organizovana je podjela 85 kartica članovima i volonterima sljedećih organizacija: Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (zaštita prava lica sa hendikepom) ; Savez slijepih Crne Gore (zaštita prava lica sa	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Nastaviti sa praksom distribucije EYCA kartica ka različitim organizacijama i institucijama koji aktivno rade na zaštiti prava osjetljivih kategorija. Dodatno mapiranje potencijalnih partnera na ovom polju doprinijeće još većoj vidljivosti EYCA

				hendikepom) ; Phiren Amenca (zaštita prava lica iz RE populacije); NVO Cazas (zaštita prava lica iz LGBTIQ populacije); NVO Juventas (zaštita prava lica iz RE populacije); NVO Carep (zaštita prava lica iz RE populacije);				programa i većoj inkluziji u Crnoj Gori.
2.8.	Podsticanje uspješnih mladih žena kao korisnica EYCA kartice	20 uspješnih mladih žena koje će promovisati EYCA karticu	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta	U 2023. godini realizovana je distribucija kartica uspješnim mladima	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da

			i mladih, NVO sektor, međunarodne organizacije	ženama koje su promovisale EYCA karticu u sjedećim udruženjima: Asocijacija poslovnih žena; Unija mladih preduzenika; Udruženje rukotvoraca Crne Gore				je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
2.9.	Organizacija obuka za korisnike EYCA kartice o značaju rodne ravnopravnosti	Organizovana jedna obuka na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, NVO sektor, međunarodne organizacije	U sklopu seminara "Informisani, motivisani i aktivni mladi ljudi" u Budvi, održana je radionica o rodnoj ravnopravnosti. (23.11.)	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	2.500,00 EUR - 500,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.

				U Ulcinju je realizovan radionica na temu rodne ravnopravnosti (29.11.)				Napomena: Zainteresovanost mladih ljudi za učešće je na visokom nivou i ovu temu treba dodatno inkorporirati u programe edukacije na lokalnom nivou, u saradnji sa partnerskim opštinama.
2.10.	Obezbjediti benefite za korisnike EYCA kartice u cilju podizanja kulturne mobilnosti na nacionalnom i evropskom nivou	Najmanje dva dodatna benefita/ popusta u oblasti kulturne mobilnosti obezbijedena za korisnike EYCA kartice	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo kulture i medija	Ostvarena saradnja sa Festivalom kulture Zabjelo i Rubix festivalom, gdje je EYCA korisnicima omogućeno da ostvare popuste u iznosu od	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini. U saradnji sa Ministarstvo

				<p>20% na kupovinu ulaznica za događaj.</p> <p>U partnerstvu sa Underhill festivalom, EYCA korisnicima su obezbijeđene besplatne ulaznice.</p>				<p>m kulture i medija mapirana mreža institucija kulture sa kojima će u 2024. godini biti održani sastanci i ugovorena saradnja u cilju obezbjeđivanja dodatnih pogodnosti za korisnike/ce kartice.</p>
2.11.	Promovisati obrazovnu mobilnost za korisnike EYCA kartice	Učešće u događajima / sajmovima obrazovanja koji promovišu obrazovnu mobilnost van Crne Gore (formalna i neformalna obrazovna mobilnost)	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni i EU programi mobilnosti	Predstavljena EYCA kartica, benefiti i prilike za mobilnost na događaju “Promocija AIESEC praksi” u Rektoratu	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	2.000,00 EUR - 500,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.

				Univerziteta Crne Gore; (27.04) Predstavljena EYCA kartica, benefiti i prilike za mobilnost na događaju “Sajam obrazovanja u inostranstvu” u Podgorici; (24.10)				
2.12.	Povezivanje EYCA programa sa međunarodnim inicijativama koje promovišu mobilnost mladih	Ostvarena saradnja sa minimum dvije partnerske organizacije na međunarodnom nivou u cilju jačanja mobilnosti mladih	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Projektni tim Evropske omladinske kartice je prisustvovao Western Balkans Youth Forumu koji je održan u periodu 6-7. oktobra u Tirani (Albanija).	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.

				<p>U 2023. godini organizovan je sastanak sa predstavnicima Nacionalne Erasmus plus kancelarije, sa kojima se planiraju zajedničke aktivnosti u 2024. godini, a do sada je distribuirano već 20 kartica ka Erasmus studentima u okviru zajedničke inicijative.</p> <p>Dodatno, ostvarena je saradnja sa dvije Work and travel agencije: AR</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				Consulting i ISEM agency.				
--	--	--	--	---------------------------------	--	--	--	--

Svih **dvanaest (12) planiranih aktivnosti** su započete sa realizacijom u 2023. godini.

Jedanaest (11) aktivnosti, koje su imale rok za realizaciju do kraja 2023. godine, u istom su u potpunosti realizovane.

Preostala **jedna (1) aktivnost** je započeta i stvorene su pretpostavke za njenu realizaciju u planiranom roku, tj. do kraja 2024. godine.

Operativni cilj br. 3: INFORMISANOST

Jačanje nivoa prepoznatljivosti Evropske omladinske kartice (EYCA) kao savremene platforme za informisanje mladih

Osnovni indikatori za ključni ishod

Indikator učinka 1: Povećati broj pregledanih stranica na nacionalnom EYCA veb-sajtu

				2022	2023	2024				
				600.000 pregleda veb- sajta	650.000 pregleda veb- sajta	700.000 pregleda veb- sajta				
R.B.	Naziv aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije			Datum početka - Datum završetka	Planirana sredstva - Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke
				R	U	N				
3.1.	Promocija programa Evropske omladinske kartice (EYCA) kroz kreiranje i objavu većeg broja tekstova na nacionalnom veb-sajtu i društvenim mrežama (3 objave na veb-sajtu i 10 objava na društvenim	Broj objava na nacionalnom veb- sajtu povećan za 20% na godišnjem nivou. Povećanje broja objava na društvenim mrežama koje promovišu EYCA povoljnosti i	NVO Centar za omladinsku edukaciju	Projektini tim na mjesečnom nivou objavljuje najmanje 3 objave na veb sajtu EYCA programa, kao i najmanje 10 objava na			III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini. Napomena: u narednom periodu je

	mrežama mjesečno)	prilike za najmanje 30%.		društvenim mrežama mjesečno.				potrebno pronaći način uključivanja i izabranih EYCA ambasadora u promociji EYCA kartice kroz gore pomenute digitalne kanale.
3.2.	Kreiranje najmanje jedne newsletter i SMS kampanje na mjesečnom nivou	Najmanje 12 newsletter i SMS kampanja na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju	Projektni tim je u 2023. godini pripremio 15 newsletter i 15 SMS kampanja.	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
3.3.	Štampanje EYCA kartica i promotivnog materijala za predstavljanje	Štampanje minimum 12.000 EYCA kartica na	NVO Centar za omladinsku edukaciju,	U 2023. godini je odštampano 20.700 EYCA	III kvartal 2022 -	43.000,00 EUR - 27.210,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih,	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini,

	povoljnosti koje EYCA kartica nudi korisnicima	<p>godišnjem nivou.</p> <p>Najmanje 12.000 flajera na godišnjem nivou.</p> <p>Odštampane EYCA kartice svakom učeniku/ci srednje škole u prvom razredu u Crnoj Gori.</p>	<p>Ministarstvo sporta i mladih,</p> <p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p>	<p>kartica, flajera i zaštitnih naljepnica.</p> <p>Odštampane su EYCA kartice svakom učeniku/ci srednje škole u prvom razredu u Crnoj Gori u 2022 (7.022) i 2023. godini (7.200).</p>	<p>IV kvartal 2024</p>	<p>Priprema za štampu i štampa 5.000 PVC kartica, flajera i zaštitinih naljepnica - Ministarstvo sporta i mladih: 4.840,00 EUR;</p> <p>Dizajn, priprema za štampu i štampa 5.000 PVC kartica, zaštitinih naljepnica uz uslugu dostave - (Lokalne samouprave: 6.050,00 EUR;)</p> <p>Dizajn, priprema za štampu i</p>	<p>donatorska podrška</p>	<p>uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.</p> <p>Napomena: U narednom periodu, u cilju smanjenja troškova štampe kartica, neophodno je uraditi analizu koja će pokazati pozitivne i negativne strane u slučaju prelaska na isključivo digitalnu karticu.</p>
--	--	---	---	---	------------------------	---	---------------------------	--

						<p>štampa 3.500 PVCh kartica, flajera i zaštitnih naljepnica - (Univerziteti : 5.320,00 EUR)</p> <p>Dizajn, priprema za štampu i štampa 7.200 PVC kartica, flajera i zaštitnih naljepnica za srednjoškolce - (Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija: 11.000,00 EUR)</p>		
3.4.	Definisanje marketing plana koji sadrži komunikacionu strategiju	Marketinški plan je definisan za cjelokupni period važenja	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo	Kreiran je makreting plan 2023-2024 koji sadrži	I kvartal 2023 -	1.600,00 EUR - 0,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih,	Pratiti definisan marketing plan i ažurirati

	promocije EYCA programa	strateškog dokumenta. Angažovanje konsultanta za izradu plana.	sporta i mladih	komunikacionu strategiju promocije Evropske omladinske kartice.	IV kvartal 2024		donatorska podrška	komunikacionu strategiju u slučaju potrebe i promjene trenutnih trendova u oblasti komunikacije i korišćenja online i offlina alata.
3.5	Jačanje vidljivosti promotivnih aktivnosti EYCA programa na društvenim mrežama	Najmanje 60 objava na godišnjem nivou na društvenim mrežama čija vidljivost je ojačana kroz targetiranje i plaćenu promociju (boost)	NVO Centar za omladinsku edukaciju	u 2023. godini realizovano je 60 objava čija je vidljivost ojačana kroz targetiranje i plaćenu promociju.	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	3.600,00 EUR - 1.200,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	NVO Centar za omladinsku edukaciju, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
3.6.	Učešće na nacionalnim i regionalnim događajima koji	Minimum četiri nacionalna i regionalna događaja na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo	Projektni tim Evropske omladinske kartice (EYCA) je učestvovao	I kvartal 2023 -	2.000,00 EUR - 500,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih,	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos

	promovišu EYCA program		sporta i mladih	na 6 nacionalnih i regionalnih događaja: Sajam sezonskog zapošljavanja (Studentski parlament Univerziteta Crne Gore) / 15.03. Sajam mladih preduzetnika (UMPCG) / 24.11. Nedjelja zdravlja (NVO Cazas) / (31. mart - 07.04. Studentski piknik (Studentski parlament Univerziteta Crne Gore) /	IV kvartal 2024	<i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	NVO Centar za omladinsku edukaciju, donatorska podrška	činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
--	------------------------	--	-----------------	---	-----------------	---	--	---

				19.05. Youth Speak Forum / 01.06. Soft Skills Academy / 27-28.05.				
3.7.	Jačanje kapaciteta nacionalnog projektnog tima za sprovođenje EYCA programa	Angažovanje četiri stručna lica za realizaciju trogodišnjeg EYCA programa	Ministarstvo sporta i mladih	Aktivnost je realizovana potpisivanjem Ugovora o saradnji sa NVO Centar za omladinsku edukaciju u oktobru 2023. godine.	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	56.000,00 EUR - 20.880,00 EUR <i>(Ministarstvo sporta i mladih)</i>	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.
3.8.	Organizacija obuke za članove EYCA tima u cilju sticanja vještina	Ukupno dvije obuke organizovane do 2024. godine	NVO Centar za omladinsku edukaciju,	Obuka je organizovana 15. decembra kojoj su prisustvovali	I kvartal 2023 -	2.000,00 EUR - 300,00 EUR	Donatorska podrška	

	za bolje informisanje mladih		Ministarstvo sporta i mladih	članovi projektnog tima. Obuku je držala Dejana Ponoš, direktorica Arhimed doo.	IV kvartal 2024	(NVO Fond za aktivno građanstvo)		
3.9.	Organizacija obuke za članove EYCA tima u cilju sticanja vještina za efikasnije upravljanje projektom	Ukupno dvije obuke organizovane do 2024. godine	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	Obuka je organizovana 15. decembra kojoj su prisustvovali članovi projektnog tima. Obuku je držao Radivoje Drobnjak menadžer za programske aktivnosti u Naučnom-tehnološkom	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	2.000,00 EUR - 300,00 EUR (NVO Fond za aktivno građanstvo)	Budžet Ministarstva sporta i mladih	

				parku Crne Gore.				
<p>Svih devet (9) planiranih aktivnosti su započete sa realizacijom u 2023. godini.</p> <p>Devet (9) aktivnosti, koje su imale rok za realizaciju do kraja 2023. godine, u istom su u potpunosti realizovane.</p>								

Operativni cilj br. 4: RAZVOJ EYCA PROGRAMA NA LOKALNOM NIVOU

Razvoj dodatnih benefita za korisnike EYCA i jačanje njihovog učešća u razvoju javnih politika na lokalnom nivou

Osnovni indikatori za ključni ishod

Indikator učinka 1: Povećati broj novih benefita/popusta dostupnih za korisnike EYCA kartice na lokalnom nivou

Indikator učinka 2: Povećati procenat učešća korisnika EYCA kartice u kreiranju i razvoju javnih politika na lokalnom nivou

			2022	2023	2024					
			3.250 aktivnih korisnika EYCA aplikacije	4.500 aktivnih korisnika EYCA aplikacije	5.500 aktivnih korisnika EYCA aplikacije					
R.B.	Naziv aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije			Datum početka - Datum završetka	Planirana sredstva - Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke
				R	U	N				
4.1.	Jačanje ravnomyerene zastupljenosti EYCA u svim regionima Crne Gore, sa posebnim fokusom na sjeverni region	Potpisivanje dodatnih ugovora o saradnji sa najmanje tri lokalne samouprave	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, omladinski servisi, lokalne NVO	U 2023. godini, organizovani su sastanci sa Glavnim gradom i lokalnim samouprava ma Berane, Pljevlja, Tuzi i Cetinje.			III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Nastavak realizacije aktivnosti planiran za 2024. godinu sa posebnim fokusom na uključivanje opština na sjeveru Crne Gore.

				Dogovorena je saradnja sa Glavnim gradom Podgorica, opštinama Berane i Pljevlja a realizacija saradnje je planirana za 2024. godinu				
4.2.	Organizacija konsultacija s mladima na lokalnom nivou u oblastima od interesa za mlade	Sprovođenje anketa, organizacija Dana otvorene platforme za mlade, organizacija info dana, sprovođenje istraživanja o potrebama mladih na lokalnom nivou	Lokalne samouprave, NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, omladinski servisi, lokalne NVO	Formalne i neformalne konsultacije se realizuju kroz različite diskusije u okviru organizacije radionica u partnerskim lokalnim samoupravama. Dodatno, u komunikaciji sa njima su dati predlozi za realizaciju	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini.

				više aktivnosti koje podstiču participaciju mladih, poput radionica i otvorenih foruma/tribina sa menadžmentom; otvorena vrata; info dani i slično.				
4.3.	Organizacija konsultacija sa lokalnim samoupravama u cilju jačanja koordinacije između svih subjekata koji učestvuju u sprovođenju EYCA programa	Organizacija najmanje jednog okruglog stola godišnje u lokalnim samoupravama koje sprovode EYCA program	Lokalne samouprave, NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih, omladinski servisi, lokalne NVO	Redovni sastanci i konsultacije sa lokalnim samoupravama se organizuju u odnosu na potrebe svih subjekata, ali najmanje jednom godišnje sa svakim od njih.	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	0,00 EUR - 0,00 EUR	/	Nastaviti sa praksom i organizacijom redovnih sastanaka na temu razvoja EYCA programa na lokalnom nivou.

				<p>Konsultacije sa opštinama realizovane su 22. decembra 2023. godine, a sastanku su prisustvovali predstavnici projektnog tima, kao i predstavnici sljedećih lokalnih samouprava:</p> <p>Ulcinj Tivat Kotor Bijelo Polje Nikšić Budva</p>				
4.4.	<p>Jačanje saradnje sa omladinskim servisima Ministarstva sporta i mladih u cilju većeg nivoa distribucije EYCA kartica</p>	<p>U lokalnim samoupravama s kojima ne postoji potpisani ugovor o saradnji omogućiti omladinskim</p>	<p>Ministarstvo sporta i mladih, omladinski servisi Ministarstva sporta i mladih, NVO Centar</p>	<p>Organizovani sastanci sa administratorima omladinskih servisa iz 11 opština.</p>	<p>II kvartal 2022 - IV kvartal 2024</p>	<p>0,00 EUR - 0,00 EUR</p>	<p>/</p>	<p>Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti</p>

	na lokalnom nivou	servisima distribuciju EYCA kartica	za omladinsku edukaciju, omladinski servisi, lokalne NVO					realizovana u 2023.godini. Napomena: U narednom periodu je potrebno dodatno unaprijediti saradnju sa omladinskim servisima u cilju promocije EYCA programa na lokalnom nivou, ali i promocije aktivnosti koje se realizuju u omladinskim servisima.
4.5.	Distribucija EYCA kartica i uključivanje u aktivnosti	Uspostavljena saradnja sa centrima za socijalni	NVO Centar za omladinsku edukaciju,	Kreiran je plan i model komunikacije i dalje	III kvartal 2022 -	0,00 EUR - 0,00	/	Nastaviti sa mapiranjem benefita i povoljnosti

	EYCA programa mladih u nepovoljnom socijalnom položaju	rad i Zavodom za zapošljavanje. Minimum 200 novih korisnika/ca kartice, korisnika prava iz dječje i socijalne zaštite i mladih koji su nezaposleni, nisu u obrazovanju ni obuci (NEET).	Zavod za zapošljavanje Crne Gore, centri za socijalni rad, Ministarstvo sporta i mladih, omladinski servisi, lokalne NVO	saradnje sa Centrima za socijalni rad i Zavodom za zapošljavanje, a dodatno će biti uspostavljena komunikacija i sa UNDP kancelarijom u Crnoj Gori. EYCA kartice su distribuirane u okviru radionica koje za mlade u organizuje kancelarija UNDP-a.	IV kvartal 2024	EUR		koji su neophodni mladima. U narednom periodu neophodno je jačati međuresorsku saradnju u ovoj oblasti. Takođe, u 2024. godini kartice će biti distribuirane i u okviru programa za osnaživanje NEET mladih.
--	--	---	--	--	-----------------	------------	--	--

Svih **pet (5) planiranih aktivnosti** su započete sa realizacijom u 2023. godini.

Tri (3) aktivnosti, koje su imale rok za realizaciju do kraja 2023. godine, u istom su u potpunosti realizovane.

Preostale **dvije (2) aktivnosti** su započete i stvorene su pretpostavke za njihovu realizaciju u planiranom roku, tj. do kraja 2024. godin

Operativni cilj br. 5: DIGITALIZACIJA

Povećati broj korisnika digitalne EYCA kartice koja će obezbijediti online benefite mladim ljudima na nivou Crne Gore i čitave Evrope

Osnovni indikatori za ključni ishod

Indikator učinka 1: Povećanje broja aktivnih korisnika EYCA aplikacije

R.B.	Naziv aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije			Datum početka - Datum završetka	Planirana sredstva - Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke
				R	U	N				
5.1.	Organizacija obuka za jačanje digitalne pismenosti korisnika EYCA kartice	Organizovana najmanje jedna obuka na godišnjem nivou	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	U toku 2023. godine realizovano je 6 obuka za jačanje digitalne pismenosti za korisnike EYCA kartice: 1. Značaj digitalnog marketinga (Bar) / 27.02 2. Vrli novi svijet - Kako surfovati na digitalnom			III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	3.000,00 EUR - 2.750,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju, Lokalne samouprave, NLB Banka AD Podgorica)</i>	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini, uprkos činjenici da je ista u potpunosti realizovana u 2023. godini. Napomena: Posebnu važnost ovoj temi i njenoj daljoj razradi daje sve veće korišćenje EYCA

				<p>talasu (Podgorica) / 05.04.</p> <p>3. Održivost i digitalizacija (Podgorica) / 05.04.</p> <p>4. Tehnike i alati u digitalnom marketingu (Kotor) / 11.08</p> <p>5. Tajne digitalnog marketing (Mojkovac) / 13.08.</p> <p>6. Značaj medijske i digitalne pismenosti (Budva) / 22.11.</p>				<p>mobilne aplikacije, ali i aktuelni izazovi sa kojima se mladi suočavaju na internetu: problem sigurnosti, odliva ličnih informacija, prepoznavanje lažnih informacija, i sl.</p>
5.2.	Tehničko održavanje	Nacionalni veb-sajt	NVO Centar za omladinsku	Aktivnosti planirane u 2023. godini	III kvartal 2022 -	7.222,00 EUR -	Budžet Ministarstva	Sa realizacijom aktivnosti će

	nacionalnog veb-sajta Evropske omladinske kartice (EYCA)	Evropske omladinske kartice (EYCA) redovno se tehnički održava na mjesečnom odnosno godišnjem nivou	edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	za ovu tačku su realizovane i ugovor o saradnji je potpisan, a usluga se nesmetano realizuje.	IV kvartal 2024	2.178,00 EUR <i>(Ministarstvo sporta i mladih)</i>	sporta i mladih	se nastaviti u 2024. godini, imajući u vidu da se Ugovori o tehničkom održavanju nacionalnog veb sajta Evropske omladinske kartice (EYCA) sa kompanijom koja je angažovana potpisuju na godišnjem nivou.
5.3.	Unapređenje EYCA mobilne aplikacije (Android, iOS)	Dodavanje novih modula/funkcionalnosti (push notifikacije) u cilju olakšanja korišćenja digitalne EYCA kartice	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	U 2023. godini je urađeno više ažuriranja u cilju efikasnije upotrebe EYCA mobilne aplikacije.	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	4.356,00 EUR - 0,00 EUR	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Sa realizacijom aktivnosti će se nastaviti u 2024. godini. U 2023. godini za održavanje EYCA

								<p>mobilne aplikacije nisu bila potrebna finansijska sredstva, imajući u vidu da je IT kompanija to radila bez naknade. U narednom periodu je potrebno pronaći način za obezbjeđivan je kontinuirano g tehničkog održavanja.</p>
5.4.	Promocija korišćenja mobilne EYCA aplikacije	Organizacija: okruglih stolova; info dana; štampanje promotivnog materijala	NVO Centar za omladinsku edukaciju, Ministarstvo sporta i mladih	mladi su mobilnoj EZCA aplikaciji informisani putem Veb sajta, društvenih mreža, Flajera,	III kvartal 2022 - IV kvartal 2024	3.000,00 EUR - 500,00 EUR (<i>NVO Centar za omladinsku edukaciju</i>)	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	Nastaviti sa praksom promocije korišćenja digitalne EYCA kartice, odnosno EYCA

				Postera, Roll up-ova, konferencija, seminara, okruglih stolova, info dana i sl., Posjeta školama i univerzitetima, Newsletter, SMS kampanje				mobilne aplikacije.
5.5.	Nabavka specijalizovane opreme namijenjene za personalizaciju EYCA kartica	Nabavljen jedan specijalizovani štampač i prateći softver za štampanje ličnih podataka korisnika EYCA kartice	Ministarstvo sporta i mladih	nabavljen specijalizovani štampač i prateći softver za personalizaciju EYCA kartica.	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	2.200,00 EUR - 2.129,20 EUR <i>(Ministarstvo sporta i mladih)</i>	Budžet Ministarstva sporta i mladih	Specijalizovani štampač i prateći softver nabavljeni su krajem 2022. godine za 1.500,00 EUR, dok je u 2023. godini izvršena popravka istog u iznosu od 629,20 EUR.

								U narednom periodu, u cilju smanjenja troškova štampe kartica, neophodno je uraditi analizu koja će pokazati pozitivne i negativne strane u slučaju prelaska na isključivo digitalnu karticu.
5.6.	Nabavka dodatne opreme neophodne za funkcionisanje specijalizovanog štampača	Nabavljeni čistači za štampač i neophodni toneri	Ministarstvo sporta i mladih	Kupljeni čistači za štampač i neophodni toneri za potrebe projektnog tima u 2023. godini.	I kvartal 2023 - IV kvartal 2024	1.000,00 EUR - 250,00 EUR <i>(NVO Centar za omladinsku edukaciju)</i>	Budžet Ministarstva sporta i mladih, donatorska podrška	U narednom periodu, u cilju smanjenja troškova štampe kartica, neophodno je uraditi analizu koja će pokazati pozitivne i

									negativne strane u slučaju prelaska na isključivo digitalnu karticu
<p>Od šest (6) planiranih aktivnosti, šest (6) njih su započete sa realizacijom u 2023. godini.</p> <p>Svih šest (6) aktivnosti, koje su imale rok za realizaciju do kraja 2023. godine, u istom su u potpunosti realizovane.</p>									

U 2023. godini, projektni tim Evropske omladinske kartice je organizovao i aktivnosti koje nisu bile planirane Akcionim planom, a koje želimo istaći i to:

- Plaćanje godišnje kontribucije za članstvo Crne Gore u Evropskoj asocijaciji omladinskih kartica (EYCA) / 3.500,00 EUR (Ministarstvo sporta i mladih).
- Projektni tim je u periodu od 15-18. juna organizovao 39. Međunarodnu EYCA konferenciju i skupštinu , na kojoj je prisustvovalo 100 delegata iz 40 zemalja, a organizacija događaja je obezbijedila još snažniju saradnju sa EYCA kancelarijom u Briselu i Savjetom Evrope, te drugim međunarodnim partnerima koji kao fokus rada imaju podsticanje mobilnosti mladih. Ukupan budžet za organizaciju aktivnosti je bio 45.000,00 EUR (Ministarstvo sporta i mladih: 5.000,00 EUR; Nacionalna turistička organizacija Crne Gore: 5.000,00

EUR ; Evropska asocijacija omladinskih kartica (EYCA): 35.000,00 EUR).

- U Centru kulturnih zbivanja - CKZ Ribnica organizovana je proslava 5. rođendana EYCA programa u Crnoj Gori. Događaj je organizovao projektni tim uz prisustvo više od 100 gostiju, predstavnika državnih institucija, akademske i naučne zajednice, kompanija, domaćih i međunarodnih organizacija. Ukupan budžet za organizaciju aktivnosti je bio 2.500,00 EUR (Ministarstvo sporta i mladih: 1.000,00 EUR; NVO Centar za omladinsku edukaciju: 1.500,00 EUR).

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA PROGRAMA

Imajući u vidu činjenicu da je Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 8. decembra 2022. godine (*Zaključak Vlade br. 07-7753/2 od 15.12.2022*) usvojila *Program razvoja Evropske omladinske kartice (EYCA) za 2022-2024*, sa Akcionim planom za period 2022-2024., te da su sve planirane aktivnosti započete u 2023. godini, važno je istaći da je više od 82% planiranih aktivnosti u potpunosti realizovano već u 2023. godini. Dodatno, postignuti rezultati i zadovoljstvo korisnika potvrdili su potrebu strateškog planiranja Programa Evropske omladinske kartice i u narednom trogodišnjem periodu. Ključna preporuke se odnose na unapređenje međuresorske i međusektorske saradnje i uvezivanje svih aktera omladinske politike u cilju kreiranja većeg broja benefita i povoljnosti za mlade, što će rezultirati unapređenjem kvaliteta života ove značajne ciljne grupe u Crnoj Gori.

Preporuke u oblasti zapošljavanja

U narednom periodu neophodno je unaprijediti zvaničnu internet stranicu Evropske omladinske kartice i ažurirati je u cilju dalje razmjene dobrih praksi kada je zapošljavanje u pitanju, te treba nastaviti organizaciju studijskih posjeta drugim EYCA članicama kao i edukativnim aktivnostima / seminarima / okruglim stolovima itd. na kojima se razmjenjuju dobre prakse iz ove oblasti. Podrška razvoju start up zajednice u Crnoj Gori, kao i uključivanju mladih u istu i razvijanju svojih biznis ideja nastavlja se kroz podrške takmičenjima, konkursima i kroz druge aktivnosti. Važan segment EYCA programa kada je oblast zapošljavanja u pitanju jeste i uvezivanje EYCA programa sa NEET mladima (mladi koji nisu u sitemu obrazovanja, obuka, i nezaposleni)

Preporuke u oblasti mobilnosti

U narednom periodu se preporučuje sa nastavkom razmjene dobrih praksi u oblasti mobilnosti sa drugim EYCA članicama u Evropi, sa posebnim akcentom na aktivnosti mobilnosti EYCA volontera/ki i ambasadora/ki. Potrebno je nastaviti sa prisustvom međunarodnim događajima od važnosti za mlade, u okviru kojih se stečena znanja i kontakti mogu primijeniti u cilju kvalitetnije implementacije EYCA programa. Imajući u vidu dosadašnje uspjehe EYCA Educo camp-a, njegovu snažnu usmjerenost ka promociji neformalne edukacije i mobilnosti, te više od 150 mladih ljudi koji su na godišnjem nivou zainteresovani da budu dio događaja, predlaže se da se nastavi sa tom aktivnosti i u budućnosti. U cilju ostvarivanje saradnje sa novim popustodavcima u oblasti mobilnosti - prevoza i srodnih djelatnosti, neophodno je dodatno uspostavljanje međuresorne komunikacije i povezivanje svih subjekata Uspostavljenju sekciju od 10 EYCA ambasadora treba povezati sa svim operativnim ciljevima EYCA programa, te na taj način dodatno promovisati osnovne komponente EYCA kartice. Dodatno mapiranje potencijalnih partnera na polju realizacije društveno-odgovornih aktivnosti doprinijeće još većoj vidljivosti EYCA programa, ali i povezivanju EYCA kartice sa brojnim nacionalnim i

međunarodnim inicijativama. Takođe, potrebno je nastaviti sa distribucijom EYCA kartica ka različitim organizacijama i institucijama u sferi sporta, umjetnosti, nauke, preduzetništva, te srednjoškolskog i studentskog života, sa posebnim fokusom na osobe u nepovoljnom socijalnom položaju ili lica sa invaliditetom. Dodatno mapiranje potencijalnih partnera na ovom polju doprinijeće afirmaciji inkluzivne komponente EYCA programa. Pored rada na kontinuiranoj edukaciji mladih iz oblasti rodne ravnopravnosti, neophodno je i unapređivati kulturnu mobilnost mladih, uz povećanje broja popusta u institucijama kulture unutar zemlje.

Preporuke u oblasti informisanosti

U nastavku realizacije Programa potrebno je osmisliti način za uključivanje EYCA ambasadora/ki u promociju EYCA kartice kroz sve digitalne kanale, ali i dodatno unaprijediti saradnju sa omladinskim servisima u cilju veće informisanosti mladih. Uprkos činjenici da je operativni cilj Informisanost u potpunosti realizovan, u narednom periodu će se još intenzivnije raditi na unapređenju kvaliteta informisanja, te kreiranju još većeg broja tekstova na nacionalnom veb sajtu, broja objava na društvenim mrežama, ali i broja newsletter i SMS kampanji ka EYCA zajednici.

Preporuke u oblasti razvoja EYCA programa na lokalnom nivou

U narednom periodu će se još intenzivnije raditi na uspostavljanju saradnje sa lokalnim samoupravama, sa posebnim fokusom na opštine na sjeveru Crne Gore. Takođe, neophodno je nastaviti sa osluškivanjem potreba mladih, te mapiranjem novih benefita i povoljnosti koji su im potrebni u narednom periodu.

Preporuke u oblasti digitalizacije

Imajući u vidu aktuelne izazove koje donosi digitalizacija, preporučuje se nastavak organizacije obuka za jačanje digitalne pismenosti EYCA korisnika. Posebnu važnost ovoj temi i njenoj daljoj razradi daje sve veće korišćenje EYCA mobilne aplikacije, ali i mogući problemi sa kojima se kroz korišćenje interneta generalno mladi mogu suočavati na internetu: problem sigurnosti, odliv ličnih informacija, prepoznavanje lažnih vijesti i sl. Takođe, u cilju smanjenja troškova štampe kartice, potrebno je uraditi analizu koja će pokazati da li postoji mogućnost potpunog prelaska EYCA kartice na digitalnu verziju, što će EYCA program dodatno približiti i mladima koji nisu u mogućnosti da posjete distributivno mjesto, obzirom da ono ne postoji u svakom gradu u Crnoj Gori. Stoga je potrebno nastaviti sa promocijom digitalne EYCA kartice, odnosno EYCA mobilne aplikacije, ali i edukacijom mladih o načinu korišćenja ovog digitalnog alata.